

การกำหนดความรับผิดทางอาญาแก่ผู้ซื้อบริการทางเพศ

Criminalization of the Purchase of Sexual Services

*บุญญาพร บรรพหาร**

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างมาตรการทางกฎหมายเพื่อเอาผิดต่อผู้ซื้อบริการทางเพศและมาตรการในการบังคับใช้กฎหมายโดยเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยทำการศึกษาจากกฎหมายและวิธีดำเนินการจากประเทศสวีเดน และศึกษาวิธีการลงโทษต่อผู้กระทำความผิดฐานซื้อบริการทางเพศจากกฎหมาย ประเทศฝรั่งเศส รวมถึงวิธีการเอาผิดต่อผู้ซื้อบริการทางเพศทางอินเทอร์เน็ตตามแนวทางของประเทศสหรัฐอเมริกา อีกทั้งวิเคราะห์สภาพปัญหาของสังคมไทยในเรื่องของการค้าบริการทางเพศ เพื่อให้ได้แนวทางในการที่จะเสนอกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เข้ากับบริบทของประเทศไทยมากที่สุด

จากการศึกษาพบว่า ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายอาญาเพื่อเอาผิดต่อผู้ซื้อบริการทางเพศโดยเฉพาะ หากแต่มีกฎหมายอาญาในเรื่องของการกระทำชำเรา ซึ่งเป็นการกระทำต่อผู้เยาว์ที่มีอายุไม่เกิน 18 ปีเท่านั้นจึงจะสามารถนำมาปรับใช้เพื่อเอาผิดต่อผู้ซื้อบริการทางเพศได้ และยังมีกฎหมายอาญาเพื่อเอาผิดต่อผู้ค้าบริการทางเพศในบางกรณี อีกทั้งการบังคับใช้กฎหมายโดยเจ้าหน้าที่รัฐยังประสบปัญหาหลายประการไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการทุจริต งบประมาณไม่เพียงพอ ประสบปัญหากับผู้มีอิทธิพลต่าง ๆ จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ประเทศไทยไม่สามารถจัดการกับปัญหาการค้าบริการทางเพศให้ลุล่วงไปได้

ดังนั้น ประเทศไทยควรสร้างมาตรการทางกฎหมายอาญาเพื่อเอาผิดต่อผู้ซื้อบริการทางเพศโดยเฉพาะ และควรยกเลิกกฎหมายที่กำหนดความผิดต่อผู้ค้าบริการทางเพศ และควรศึกษาบทลงโทษสำหรับผู้ที่กระทำความผิดฐานซื้อบริการทางเพศเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคม รวมถึงควรสร้างการรณรงค์เพื่อปลูกจิตสำนึกให้สังคมรวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ได้เห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าวด้วย

คำสำคัญ : ผู้ซื้อบริการทางเพศ แนวคิดนอร์ดิก การค้าบริการทางเพศ

---

* *นักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สำนักวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง*

Abstract

This research aims to study the guidelines for the creation of legal measures to take offense to the sex service buyer and study the measures of law enforcement by the government ofcials for optimum performance. By doing a study the laws and procedures from Sweden and study the methods of punishment against offenders of sexual service from France, including study the methods of criminalize the buyer of sexual service on internet from America. The study also analyse the problems of Thai society in the matter of sexual service trade to provide guidance on how to propose relevant laws to the context of Thailand.

According to the studies, it has been found that Thailand has no criminal law to criminalized the sex service buyers. But, there is a criminal law in the matter of sexual assault which is only applies to people who are under 18 years of age to be able to apply for sexual service buyers. There are also criminal laws against sexual service traders in some cases. In addition, the law enforcement by government ofcials still has many problems such as corruption, insufcient budget and experience problems with inuential people. This is why the sexual service problems in Thailand cannot be accomplished.

Therefore, Thailand should create criminal legal measures to punish the sex service buyers and should see the penalties for those who commit to the sexual service to make the most benet for the society. And should create a campaign to raise the awareness of society as well as government ofcials to see the importance of such issues.

Keywords : buyer of sex services, Nordic model, sex services

บทนำ

การค้าบริการทางเพศเป็นปัญหาทางสังคมประเภทหนึ่งที่ทุกประเทศให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาเป็นอย่างมาก ในปัจจุบันประเทศไทยมีการเพิ่มอัตราผู้ค้าบริการทางเพศอย่างต่อเนื่องและมีเงินหมุนเวียนในตลาดมืดจากการค้าบริการทางเพศมีมูลค่าประมาณ 6,400,000,000 ดอลลาร์สหรัฐ[1] ซึ่งทุกประเทศต่างหาวิธีจัดการปัญหาการค้าบริการทางเพศโดยใช้วิธีที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศตนเองที่สุด วิธีที่ประเทศไทยใช้ในปัจจุบันโดยอาศัยจากแนวคิดยกเลิกการค้าบริการทางเพศ ซึ่งเป็นแนวคิดที่กำหนดให้ผู้ค้าบริการทางเพศที่ประกอบอาชีพด้วยตนเองไม่มีความผิดตามกฎหมายอาญา แต่จะมีการกำหนดความผิดทางอาญาตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พุทธศักราช 2539 หากผู้ค้าบริการทางเพศได้กระทำการดังต่อไปนี้

1. การเข้าติดต่อ ชักชวน แนะนำตัวติดตาม หรือรบเร้าบุคคลตามถนนหรือสาธารณสถาน หรือกระทำการดังกล่าวในที่อื่นใด เพื่อการค้าประเวณีอันเป็นการเปิดเผยและน่าอับอาย หรือเป็นที่เดือดร้อนรำคาญแก่สาธารณชน (มาตรา 5)[2]

2. การเข้าไปมั่วสุมในสถานการค้าประเวณี เพื่อประโยชน์ในการค้าประเวณีของตนเองหรือผู้อื่น (มาตรา 6)[3]

3. การโฆษณาหรือรับโฆษณา ชักชวน หรือแนะนำด้วยเอกสารสิ่งพิมพ์ หรือกระทำให้แพร่หลายด้วยวิธีใดไปยังสาธารณะที่เห็นได้ว่าเป็นการเรียกร้องหรือการติดต่อเพื่อการค้าประเวณีของตนเองหรือผู้อื่น (มาตรา 7)[4]

รวมถึงมีการกำหนดความผิดทางอาญาแก่ผู้จัดหา ผู้ประกอบการค้าบริการทางเพศ หรือผู้ที่แสวงหาผลประโยชน์จากการค้าบริการทางเพศ

อย่างไรก็ตามประเทศไทยยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาการค้าบริการทางเพศได้ หากมีการศึกษาตั้งแต่ในอดีตประเทศไทยเคยใช้แนวคิดการจดทะเบียนการค้าบริการทางเพศในการแก้ปัญหาดังกล่าว โดยในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้มีการออกพระราชบัญญัติป้องกันสัญจรโรครัตนโกสินทรศก 127 ซึ่งเป็นกฎหมายฉบับแรกในการแก้ไขปัญหาการค้าบริการทางเพศโดยกำหนดให้ผู้ค้าบริการทางเพศต้องจดทะเบียนหรือรับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานก่อนที่จะประกอบอาชีพ รวมถึงมีการตรวจสุขภาพเพื่อป้องกันโรคที่สามารถติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ซึ่งการใช้แนวคิดการจดทะเบียนการค้าบริการทางเพศได้ประสบปัญหาในเรื่องของการที่ผู้ค้าบริการทางเพศทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติถูกหลอกลวงให้เข้ามาขายบริการทางเพศในประเทศไทยอย่างมาก องค์การ

---

[1] Havocscope, *Prostitution revenue by country* (15 May 2019) Havocscope < https://www.havocscope.com/prostitution-revenue-by-country/pdf>.

[2] มาตรา 5, *พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พุทธศักราช 2539.*

[3] เพิ่งอ้าง, มาตรา 6.

[4] เพิ่งอ้าง, มาตรา 7.

สหประชาชาติได้มีการเรียกร้องให้ยกเลิกการค้าบริการทางเพศให้เป็นสิ่งผิดกฎหมายเนื่องจากเห็นว่าเป็นอาชีพที่ก่อให้เกิดการแพร่ระบาดของโรคที่ติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และเป็นอาชีพที่ก่อให้เกิดอาชญากรรมรวมถึงเป็นการลดศักดิ์ศรีและคุณค่าความเป็นมนุษย์[5] ประเทศไทยจึงออกพระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 ขึ้นเป็นฉบับที่สองในการแก้ไขปัญหาการค้าบริการทางเพศ โดยมีการกำหนดความผิดทางอาญาต่อผู้ค้าบริการทางเพศส่งผลกระทบให้เกิดปัญหาโสเภณีเถื่อนอย่างมากเหตุด้วยการกำหนดความผิดต่อผู้ค้าบริการทางเพศทำให้เกิดการแอบลักลอบประกอบอาชีพดังกล่าวซึ่งส่งผลให้ผู้ค้าบริการทางเพศได้รับอันตรายในทุกด้านและต่อมาจึงออกพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ซึ่งเป็นฉบับปัจจุบันของประเทศไทยขึ้น โดยการออกพระราชบัญญัติฉบับนี้มีเจตนารมณ์ที่ต้องการปรับปรุงให้กฎหมายเข้ากับบริบทและสถานการณ์ปัจจุบันของประเทศไทยและต้องการเอาผิดผู้จัดหาหรือผู้ที่แสวงหาผลประโยชน์จากผู้ค้าบริการทางเพศให้ได้รับโทษหนักขึ้นและเห็นควรลดโทษของผู้ค้าบริการทางเพศ เนื่องจากเห็นว่าผู้ค้าบริการทางเพศคือเหยื่อทางสังคมซึ่งมีความจำเป็นต้องประกอบอาชีพค้าบริการทางเพศโดยมีสาเหตุสำคัญมาจากสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา ซึ่งถือเป็นสิ่งที่หล่อหลอมสภาพชีวิตส่งผลให้ทางเลือกในการประกอบอาชีพลดน้อยลงจึงจำเป็นต้องประกอบอาชีพค้าบริการทางเพศเพื่อหาเลี้ยงตนเองและครอบครัว รวมถึงต้องการยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น พระราชบัญญัตินี้ต้องการเปิดโอกาสให้ผู้ค้าบริการทางเพศได้รับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นการให้การอบรมฟื้นฟูจิตใจ การบำบัดรักษาโรค การฝึกอบรมรวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิต อย่างไรก็ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ยังมีการกำหนดความผิดต่อผู้ค้าบริการทางเพศในบางกรณีจึงส่งผลให้การค้าบริการทางเพศมีรูปแบบที่ซับซ้อนยิ่งขึ้นโดยมีการแอบแฝงการให้บริการทางเพศ เช่น การแอบแฝงการค้าบริการทางเพศตามแหล่งสถานบันเทิง ร้านคาราโอเกะ เป็นต้น

ปัญหาการค้าบริการทางเพศในประเทศไทยถือเป็นปัญหาที่ส่งผลเสียหายต่อสังคมอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการแพร่โรคที่ติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ยาเสพติด การทำร้ายร่างกาย การทำแท้ง รวมถึงการค้าบริการทางเพศยังเป็นต้นเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ส่งผลให้เกิดการค้ามนุษย์ และล่าสุดได้มีแถลงรายงานประจำปี เรื่อง “สถานการณ์การค้ามนุษย์ ประจำปี 2561” (Trafcking in Persons Report 2018: TIP Report) ได้ทำการจัดอันดับประเทศไทยไว้ให้อยู่ในบัญชีกลุ่มที่ 2 (Tier 2)[6] ซึ่งถือว่าเป็นประเทศที่ยังพบปัญหาการค้ามนุษย์แต่รัฐบาลมีความมุ่งมั่น

---

[5]University of Minnesota Human Rights Library, *Stop violence against women* (22 March 2017) University of Minnesota Human Rights Library <http://hrlibrary.umn.edu/svaw/trafcking/law/intl.htm>.

[6]Department of State United states of America, *Trafcking in Persons Report June2018* (8 July 2018) U.S.Department of state <https://www.state.gov/documents/organization/282798.pdf>.

และพยายามในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์เป็นอย่างดีจึงมีการจัดอับดับให้ประเทศไทยดีขึ้นจากปี พ.ศ. 2560 จากบัญชีกลุ่มที่ 2 WATCH LIST (Tier 2 WATCH LIST)[7] แต่ถึงอย่างไรก็ตามได้มีสื่อต่างประเทศต่างมีการวิพากษ์วิจารณ์ถึงภาพลักษณ์ของประเทศไทยในเรื่องของการค้าบริการทางเพศ โดยมีการแสดงถึงข้อมูลของจำนวนผู้ค้าบริการทางเพศว่ามีถึง 27,000 คน และจำนวนของนักท่องเที่ยวที่ต่างเข้ามาใช้บริการทุก ๆ ปี ซึ่งมีมากกว่าหนึ่งล้านคนเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวเมืองพัทยาโดยเรียกสถานที่ท่องเที่ยวนี้ว่า “เมืองหลวงแห่งเซ็กส์ของโลก”[8] โดยมีการเปรียบเปรยว่าเมืองพัทยา คือ เมืองโสโดมและเมืองโกโมราห์ซึ่งเป็นความเชื่อว่าเป็นเมืองคนบาปซึ่งเต็มไปด้วยแหล่งอบายมุข จะเห็นได้ว่าการที่สำนักข่าวต่างประเทศต่างตีตราประเทศไทยว่าเป็นเมืองหลวงแห่งเซ็กส์ส่งผลให้ประเทศไทยเกิดความเสื่อมเสียต่อภาพลักษณ์ในเรื่องของจริยธรรมและประเพณีอันดีงามอย่างยิ่ง

ปัจจุบันได้มีการสร้างแนวคิดนอร์ดิกขึ้นมาใหม่โดยประเทศสวีเดน ซึ่งมีการพัฒนามาจากแนวคิดยกเลิกการค้าบริการทางเพศมุ่งเน้นในด้านการส่งเสริมในเรื่องสิทธิมนุษยชนและความเท่าเทียมทางเพศ โดยมีการออกกฎหมายอาญาเพื่อเอาผิดต่อผู้ซื้อบริการทางเพศโดยตรงเนื่องจากเห็นว่าผู้ซื้อบริการทางเพศเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดปัญหาการค้าบริการทางเพศ ซึ่งอ้างอิงมาจากทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ตามหลักการลดความต้องการว่าหากลดจำนวนผู้ซื้อบริการทางเพศ (อุปสงค์) ได้ จะสามารถช่วยลดจำนวนผู้ค้าบริการทางเพศ (อุปทาน) ได้โดยปริยาย และยังเห็นว่าไม่สมควรที่จะลงโทษทางกฎหมายอาญาต่อผู้ค้าบริการทางเพศซึ่งถือเป็นเหยื่อที่รัฐควรให้ความช่วยเหลือ โดยเมื่อนำมาพิจารณาตามปัญหาของประเทศไทยที่กำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าตามแหล่งสถานที่ท่องเที่ยวจะมีผู้ซื้อบริการทางเพศทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่เข้ามาใช้บริการทางเพศในประเทศไทยอย่างมากมายส่งผลให้การค้าบริการทางเพศมีการเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว กรณีดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า อุปสรรคสำคัญที่ทำให้ประเทศไทยไม่สามารถจัดการกับปัญหาการค้าบริการทางเพศได้คือ ผู้ซื้อบริการทางเพศเนื่องด้วยหากยังมีความต้องการซื้อในตลาดจะทำให้ผู้ค้าบริการทางเพศต้องการหารายได้จากอาชีพดังกล่าวอย่างไม่มีที่สิ้นสุด และจะเห็นได้ว่าประเทศไทยยังมีการกำหนดความผิดต่อผู้ค้าบริการทางเพศบางกรณีส่งผลให้มีการค้าบริการทางเพศในรูปแบบที่ซับซ้อนมากขึ้น ซึ่งกฎหมายเอาผิดดังกล่าวถือเป็นสิ่งขัดขวางไม่ให้ผู้ค้าบริการทางเพศขอความช่วยเหลือจากรัฐได้ ตามแนวคิดนอร์ดิกจะไม่มีการเอาผิดผู้ค้าบริการทางเพศเพื่อ

---

[7] Department of State United states of America, *Trafcking in Persons Report June2017* (16 July 2017) U.S.Department of state <https://www.state.gov/documents/organization/271339.pdf>.

[8] Baynes, C., *Inside the world's sex capital: City dubbed 'modern day Sodom and Gomorrah' with highest number of prostitutes anywhere* (22 March 2017) Mirror <http://www.mirror.co.uk/news/weird-news/inside-worlds-sex-capital-city-9834233>.

ทำให้ผู้ค้าบริการทางเพศไม่เกรงกลัวที่จะเข้ามาขอความช่วยเหลือจากรัฐ ซึ่งวิธีดังกล่าวใช้ได้ผลเป็นอย่างมาก และปัญหาสำคัญอีกประการคือ เรื่องของการบังคับใช้กฎหมายโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปราศจากความจริงจังในการดำเนินคดีตามกฎหมาย ซึ่งมีสาเหตุมาจากการเรียกรับสินบนจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้าบริการทางเพศ โดยแนวคิดนอร์ดิกนี้ได้มีความสอดคล้องกับการเรียกร้องของคณะกรรมการสหประชาชาติว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีทุกประเภท และอดีตหัวหน้าสตรีสหประชาชาติ ว่าต้องการให้ประเทศต่าง ๆ ต่อสู้กับการใช้ประโยชน์จากการค้าบริการทางเพศเพื่อป้องกันการค้าบริการทางเพศ และส่งเสริมเรื่องความเสมอภาคทางเพศ ซึ่งตามรายงานของ Jos Mendes Bota ผู้เป็นสมาชิกในสมัชชารัฐสภาสหภาพยุโรป ระบุว่าการเอาผิดต่อผู้ซื้อบริการทางเพศโดยใช้รูปแบบเดียวกับประเทศสวีเดนนั้น ถือเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดสำหรับการต่อสู้กับปัญหาการค้ามนุษย์[9] จะเห็นได้ว่าปัญหาทางตัวบทกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายของประเทศไทยยังมีความเหลื่อมล้ำทางเพศอยู่มากส่งผลให้กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะสามารถแก้ไขปัญหาการค้าบริการทางเพศได้ อีกทั้งยังเป็นช่องทางให้มีการแอบลักลอบค้าบริการทางเพศในรูปแบบที่ซับซ้อนมากขึ้นซึ่งส่งผลกระทบต่อสังคมไทยในด้านต่าง ๆ

จากสภาพปัญหาดังที่กล่าวมาข้างต้น จึงเห็นควรศึกษามาตรการทางกฎหมายของประเทศสวีเดนที่มีจุดประสงค์หลักในการออกกฎหมายทางอาญาเพื่อเอาผิดกับผู้ซื้อหรือผู้ใช้บริการทางเพศ โดยอาศัยทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ในเรื่องหลักการลดความต้องการ เพื่อสร้างมาตรการลดความต้องการของตลาดผู้ซื้อบริการทางเพศลงเพื่อทำให้ผู้ค้าบริการทางเพศหายไปตามกลไกของตลาด ซึ่งจะมีองค์กรของรัฐคอยช่วยเหลือผู้ที่ต้องการออกจากอาชีพค้าบริการทางเพศ โดยประเทศสวีเดนได้มีการออกกฎหมายการเอาผิดผู้ซื้อบริการทางเพศไม่ว่าจะมีการซื้อหรือพยายามซื้อไม่ว่าเกิดขึ้นที่ใดก็ตามถือเป็นความผิดตามกฎหมายอาญาทั้งสิ้น ซึ่งจะปรากฏอยู่ในบทที่ 6 มาตรา 11 แห่งประมวลกฎหมายอาญาประเทศสวีเดน โดยมาตรการดังกล่าวเป็นวิธีที่สามารถเข้าแทรกแซงการเกิดอาชญากรรมได้และยังเป็นวิธีที่จะสามารถทำให้อาชีพค้าบริการทางเพศหายไปจากสังคม เนื่องจากมีการใช้กฎหมายเป็นอุปสรรคในการซื้อบริการทางเพศ เมื่อผู้ซื้อบริการทางเพศหายไปจะส่งผลให้ผู้ค้าบริการทางเพศต้องหันไปทำอาชีพอื่นเพื่อทดแทนรายได้ของตนที่ขาดหายไป อย่างไรก็ตามการจับกุมและเอาผิดจากผู้กระทำความผิด กฎหมายของประเทศสวีเดนเห็นว่าแม้ผู้ซื้อมีเพียงแค่ความพยายามที่จะซื้อก็ถือเป็นความผิดสำเร็จแล้ว ซึ่งความพยายามดังกล่าว ผู้ซื้ออาจยื่นข้อเสนอโดยการให้เงิน ยาเสพติด การให้ที่อยู่

[9] Council of Europe, *Laws and policies on prostitution are indispensable anti-trafficking tools* (22 March 2017) Parliamentary assembly <http://assembly.coe.int/nw/xml/News/News-View-EN.asp?newsid=4964&cat=8>.

อาศัยหรือประโยชน์อื่นใดแก่ผู้ค้าบริการทางเพศเป็นค่าบริการได้ทุกกรณี[10] ซึ่งแนวคิดการเอาผิดผู้ซื้อบริการทางเพศนั้น ประเทศทางยุโรปได้ให้ความสนใจเป็นอย่างมาก เนื่องจากเห็นว่าการออกกฎหมายดังกล่าวเป็นการส่งเสริมความเท่าเทียมกันทางเพศ และหนึ่งในประเทศที่ได้ดำเนินการตามแบบอย่างของประเทศสวีเดนคือ ประเทศฝรั่งเศสโดยได้มีการออกกฎหมายเพื่อเอาผิดผู้ซื้อบริการทางเพศแต่มีวิธีการลงโทษในลักษณะที่แตกต่างกันโดยจะมุ่งเน้นไปในเรื่องของอัตราโทษค่าปรับ การทำงานบริการสังคมและการบังคับให้ผู้กระทำความผิดต้องเข้ารับการฝึกอบรม โดยระดับของอัตราโทษค่าปรับจะเพิ่มขึ้นหากมีการกระทำความผิดซ้ำหรือตามระดับความรุนแรง ซึ่งการกำหนดโทษของประเทศฝรั่งเศสนั้นมีความเหมาะสมต่อการนำมาปรับใช้เพื่อเป็นบทลงโทษสำหรับผู้ที่กระทำความผิดฐานซื้อบริการทางเพศมากกว่าประเทศสวีเดน รวมถึงเห็นควรศึกษาวิธีการเอาผิดต่อผู้ซื้อบริการทางเพศทางอินเทอร์เน็ตตามแนวทางของประเทศสหรัฐอเมริกาโดยใช้วิธีการล่อซื้อผู้ซื้อบริการทางเพศ ซึ่งถือว่าเป็นวิธีที่เหมาะสมเนื่องจากโลกได้เข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ โดยในปัจจุบันมีการติดต่อซื้อขายบริการทางเพศผ่านโลกออนไลน์เป็นจำนวนมากเพราะเป็นวิธีที่สะดวกและเข้าถึงง่ายที่สุด ดังนั้นประเทศไทยจึงควรสร้างมาตรการทางกฎหมายขึ้นมาเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมแก่สังคมและมุ่งเอาผิดต่อผู้ซื้อหรือผู้ใช้บริการทางเพศซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การค้าบริการทางเพศยังมีอยู่ เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศและแก้ไขปัญหาในเรื่องของการค้าบริการทางเพศให้หมดไปจากสังคมไทย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษามาตรการการเอาผิดต่อผู้ซื้อบริการการทางเพศโดยเปรียบเทียบกฎหมายประเทศสวีเดน

2. เพื่อศึกษาวิธีการลงโทษผู้กระทำความผิดฐานซื้อบริการทางเพศโดยเปรียบเทียบกฎหมายประเทศฝรั่งเศส

3. เพื่อศึกษามาตรการในการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่รัฐโดยเปรียบเทียบมาตรการจากประเทศสวีเดน

4. เพื่อศึกษามาตรการในการเอาผิดต่อผู้ซื้อบริการทางเพศทางอินเทอร์เน็ตตามแนวทางของประเทศสหรัฐอเมริกา

5. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในปัจจุบันของสังคมไทยในเรื่องของการค้าบริการทางเพศ

ระเบียบวิธีวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ใช้วิธีการวิจัยทางเอกสาร (Documentary Research) โดยเอกสารที่เกี่ยวข้องมีดังนี้ ประมวลกฎหมายอาญาและ

[10] Ekberg, G., *The Swedish Law That Prohibits the Purchase of A Sexual Service: Best Practices for Prevention of Prostitution and Trafcking in Human Beings* (March 22, 2017) Prostitution research & education < www.prostitution research.com/pdf/EkbergVAW.pdf>.

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 และรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ วารสาร บทความทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง ข่าวสารจากสื่อต่างประเทศ รายงานจากต่างประเทศรวมถึงข้อมูลสารสนเทศจากสื่ออินเตอร์เน็ต

สรุปผลการศึกษา

การค้าบริการทางเพศในประเทศไทยจะเห็นได้ว่าเป็นปัญหาที่ควรให้ความสำคัญอย่างมาก โดยจากสถิติการจับกุมจะมีอัตราขึ้นลงอยู่เสมอไม่ว่าจะเป็นผู้ต้องโทษในฐานะผู้กระทำความผิดฐานค้าบริการทางเพศและ ผู้จัดหา รวมถึงยังมีการรวบรวมข้อมูลจากสื่อสำนักข่าวต่างประเทศที่ได้มีการประมาณการผู้ค้าบริการทางเพศในประเทศไทยซึ่งแสดงให้เห็นว่ายังมีจำนวนผู้ค้าบริการทางเพศอยู่มาก ไม่ว่าจะเป็นการค้าบริการทางเพศในต่างจังหวัด หรือตามสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งเป็นแหล่งเศรษฐกิจของประเทศไทย รวมถึงยังมีอัตราผู้ค้าบริการทางเพศจากชาวต่างชาติที่แอบแฝงเข้ามาทำอาชีพค้าบริการทางเพศภายในประเทศ ซึ่งผู้ที่ประกอบอาชีพค้าบริการทางเพศมีอยู่ในทุกเพศทุกวัยทั้งเข้ามาขายบริการด้วยใจสมัครหรือบางรายมิได้สมัครใจที่เข้ามาประกอบอาชีพแต่ถูกล่อล่วงมา บางรายถูกขายโดยบิดามารดาเพื่อแลกด้วยการชำระหนี้ ซึ่งจากที่ผู้ศึกษาวิเคราะห์จากข้อมูลอันเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้บุคคลเข้ามาประกอบอาชีพค้าบริการทางเพศโดยเรียงตามลำดับความเสี่ยงของสาเหตุด้วยการแบ่งแยกเป็น 3 กลุ่มจากมากไปหาน้อยมีดังนี้[11]

กลุ่มที่มีความเสี่ยงที่จะประกอบอาชีพค้าบริการทางเพศมากที่สุด มีดังนี้

1. ผู้ประกอบอาชีพค้าบริการทางเพศอาจมีมูลเหตุมาจากเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ เช่น ผู้ประกอบอาชีพดังกล่าวอาจมีฐานะยากจน โดยได้มีการสำรวจจากผู้ประกอบอาชีพค้าบริการทางเพศโดยให้เหตุผลถึงฐานะทางเศรษฐกิจมากที่สุดถึงร้อยละ 52.1 เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยของเหตุผลอื่นประกอบกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้ที่อยู่ในฐานะยากจนมีความเสี่ยงสูงมากที่จะประกอบอาชีพดังกล่าวเนื่องจากตกอยู่ในสถานการณ์ที่บีบบังคับให้ต้องกระทำการดังกล่าว

2. ผู้ประกอบอาชีพค้าบริการทางเพศอาจมีมูลเหตุมาจากระดับสติปัญญาที่ต่ำกว่าบุคคลอื่นในสังคม ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่าสังคมไทยอยู่ในยุคที่มีการแข่งขันสูง มีบุคคลจำนวนมากที่ประสบปัญหาทางด้านการศึกษาจึงทำให้ไม่สามารถสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพด้านอื่น ๆ ให้ตนเองได้ ซึ่งปรากฏอยู่มากในสังคมปัจจุบัน

กลุ่มที่มีความเสี่ยงที่จะประกอบอาชีพค้าบริการทางเพศปานกลาง มีดังนี้

1. ผู้ประกอบอาชีพค้าบริการทางเพศอาจมีมูลเหตุมาจากความไร้ระเบียบของสังคม เช่น กลุ่มคนที่ยึดติดในระบบสังคมทุนนิยม มักใช้วิธีการลัดเพื่อทำให้ตนมีฐานะที่ดีขึ้นเนื่องจาก

[11] วุฒิชัย เต็งพงศธร, "มูลเหตุของการค้าประเวณีในมุมมองเชิงอาชญาวิทยา" (2554) 1:1 *วารสารนิติศาสตร์คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ* 50, 66.

มีการแข่งขันสูงในสังคม ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่ากลุ่มคนประเภทดังกล่าวมีอยู่น้อยกว่าเมื่อเทียบกับกลุ่มบุคคลที่มีความเสี่ยงสูง

2. ผู้ประกอบอาชีพค้าบริการทางเพศอาจมีมูลเหตุมากการกระบวนการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อม เช่น การโตมาในสังคมที่มีบุคคลใกล้ชิดประกอบอาชีพค้าบริการทางเพศ

กลุ่มที่มีความเสี่ยงที่จะประกอบอาชีพค้าบริการทางเพศน้อยที่สุด มีดังนี้

1. ผู้ประกอบอาชีพค้าบริการทางเพศอาจมีมูลเหตุมาจากความขัดแย้งทางจิต เช่น การสูญเสียพรหมจรรย์ซึ่งอยู่ในสังคมที่เคร่งครัดในเรื่องจริยธรรมทางเพศเป็นเหตุให้เกิดความกดดันขึ้น ซึ่งการที่ผู้ศึกษาได้จัดให้กรณีดังกล่าวอยู่ในกลุ่มที่มีความเสี่ยงในการประกอบอาชีพการค้าบริการทางเพศน้อยที่สุด เนื่องจากผู้ศึกษามีความเห็นว่าหญิงที่สูญเสียพรหมจรรย์นั้นมีความเป็นไปได้น้อยที่จะใช้เหตุผลดังกล่าวในการตัดสินใจที่จะผันตนเองไปประกอบอาชีพค้าบริการทางเพศ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการแสดงออกของบุคคลนั้นสามารถแสดงพฤติกรรมทดแทนได้หลายประการมิใช่แสดงออกโดยทางผันตัวไปประกอบอาชีพค้าบริการทางเพศได้เพียงอย่างเดียว

2. ผู้ประกอบอาชีพค้าบริการทางเพศมีความบกพร่องในด้านชีวภาพทางร่างกาย เช่น กลุ่มบุคคลที่มีความผิดปกติทางด้านฮอร์โมนซึ่งอาจส่งผลให้มีความต้องการทางเพศมากผิดปกติ จะเห็นได้ว่าบุคคลกลุ่มดังกล่าวนั้น แม้จะมีความผิดปกติทางด้านฮอร์โมนแต่ไม่จำเป็นที่จะต้องผันตนเองไปประกอบอาชีพค้าบริการทางเพศเนื่องด้วยยังมีทางออกด้วยวิธีอื่นอีกมากที่จะช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้

ในปัจจุบันประเทศไทยใช้ระบบยกเลิกการค้าบริการทางเพศ (The Abolitionist) โดยระบบนี้ถือว่าการค้าบริการทางเพศด้วยตนเองไม่มีความผิดทางกฎหมายแต่จะมีบทลงโทษในกรณีที่ได้มีการก่อความรบกวนหรือสร้างความรำคาญต่อผู้อื่นในพื้นที่สาธารณะ และมีบทลงโทษสำหรับผู้จัดหา นักค้ามนุษย์ ผู้เปิดสถานการค้าบริการทางเพศ และบิดา มารดาหรือผู้ปกครองมีส่วนร่วมรู้เห็นให้ผู้ที่อยู่ในปกครองกระทำการค้าบริการทางเพศ การออกกฎหมายเพื่อเอาผิดต่อผู้ค้าบริการทางเพศส่งผลให้เกิดปัญหาอย่างมากต่อผู้ค้าบริการทางเพศที่ต้องลักลอบทำอาชีพดังกล่าวโดยทำให้การค้าบริการทางเพศมีรูปแบบที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น รวมถึงยังทำให้ชีวิตของผู้ค้าบริการทางเพศต้องตกอยู่ในอันตรายและยังส่งผลให้ผู้ค้าบริการทางเพศไม่สามารถที่จะขอความช่วยเหลือจากรัฐได้ อันเกิดจากความเกรงกลัวเจ้าหน้าที่รัฐเพราะตัวบทกฎหมายยังมีการลงโทษผู้ค้าบริการทางเพศอยู่ แม้ว่าในปัจจุบันจะมีผู้เห็นด้วยให้ผู้ค้าบริการทางเพศเข้ามาอยู่ในระบบการจดทะเบียนเพื่อให้อยู่ในความดูแลหรือการคุ้มครองทางกฎหมายจากรัฐอย่างเต็มที่ โดยอนุญาตให้ผู้ค้าบริการทางเพศสามารถประกอบอาชีพดังกล่าวได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายโดยมีการเสียภาษีให้รัฐและต้องทำการจดทะเบียนขออนุญาตประกอบอาชีพดังกล่าวจากทางรัฐอย่างถูกต้องตามกฎหมาย แต่จะเห็นได้ว่าการจัดให้ผู้ค้าบริการทางเพศอยู่ในระบบการจดทะเบียนอาจส่งผลให้มีการแผ่ขยายในเรื่องของอัตราที่จะทำให้มีการค้าบริการทาง

เพศเพิ่มมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นผู้ค้าบริการทางเพศในประเทศไทยเองหรือจากประเทศเพื่อนบ้านที่มีความต้องการเข้ามาเพื่อแอบแฝงค้าบริการทางเพศเพิ่มมากขึ้นเพราะมีกฎหมายอำนวยความสะดวกในการค้าบริการทางเพศอย่างเสรี รวมถึงยังส่งผลดีต่อบรรดาผู้จัดหาและนักค้ามนุษย์ที่สามารถดำเนินการได้อย่างสะดวกมากยิ่งขึ้น เหตุด้วยกฎหมายมีการเปิดกว้างอย่างเสรีในการซื้อและขายบริการทางเพศ จะเห็นได้ว่าผู้จัดหาและนักค้ามนุษย์ถือเป็นนักธุรกิจประเภทหนึ่งที่ต้องศึกษาถึงสิ่งที่อำนวยความสะดวกต่อธุรกิจของตนรวมถึงความสะดวกต่อการแสวงหาผลประโยชน์จากธุรกิจ การคำนวณผลกำไร ปัจจัยทางการตลาด รวมถึงความเสี่ยงในการถูกจับจึงอาจส่งผลให้ประเทศไทยเป็นแหล่งชักจูงใจให้มีผู้แสวงหาผลประโยชน์ทางเพศมากขึ้น และการจดทะเบียนยังมีข้อเสียอย่างมากในเรื่องของการตีตราผู้ค้าบริการทางเพศซึ่งส่งผลให้ผู้ค้าบริการทางเพศได้รับผลเสียในเรื่องการเริ่มต้นอาชีพใหม่และส่งผลต่อการสร้างครอบครัวในอนาคตจึงเป็นสาเหตุที่แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยยังไม่เหมาะที่จะอยู่ในระบบการจดทะเบียนผู้ค้าบริการทางเพศ และจากการที่ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ถึงปัญหาการค้าบริการทางเพศของประเทศไทย มีทั้งหมด 4 ประการดังนี้

1. ตัวบทกฎหมาย

จะเห็นได้ว่าการที่ประเทศไทยได้มีการกำหนดความผิดต่อผู้ค้าบริการทางเพศ รวมถึงผู้จัดหาหรือนักค้ามนุษย์ ผู้เปิดสถานการค้าบริการทางเพศ และบิดา มารดาหรือผู้ปกครองมีส่วนร่วมรู้เห็นให้ผู้ที่อยู่ในปกครองกระทำการค้าบริการทางเพศแม้ในปัจจุบันพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 จะมีเจตนารมณ์เพื่อต้องการช่วยเหลือผู้ค้าบริการทางเพศมากขึ้น โดยมองว่าผู้ค้าบริการทางเพศคือเหยื่อ แต่กฎหมายดังกล่าวยังมีการกำหนดความผิดต่อผู้ค้าบริการทางเพศซึ่งส่งผลให้ผู้ค้าบริการทางเพศเกรงกลัวที่จะเข้าขอความช่วยเหลือจากรัฐและตกอยู่ในภาวการณ์ที่อันตราย อีกทั้งส่งผลให้ผู้ค้าบริการทางเพศดำเนินการขายบริการให้มีความซับซ้อนมากขึ้นเพื่อหลีกเลี่ยงกฎหมาย จะเห็นได้ว่าระบบการค้าบริการทางเพศของประเทศไทยและประเทศสวีเดนอยู่ในระบบยกเลิกการค้าบริการทางเพศ (The Abolitionist System) เหมือนกัน แต่มีการเอาผิดในลักษณะที่แตกต่างกัน โดยกฎหมายไทยจะกำหนดความผิดแก่ผู้ค้าบริการทางเพศ ผู้จัดหา และนักค้ามนุษย์หรือผู้ที่แสวงหาผลประโยชน์จากการค้าบริการทางเพศ แต่กฎหมายของประเทศสวีเดนจะกำหนดความผิดทางกฎหมายอาญาแก่ผู้ซื้อบริการทางเพศ ผู้จัดหาและนักค้ามนุษย์หรือผู้ที่แสวงหาผลประโยชน์จากการค้าบริการทางเพศ โดยกฎหมายอาญาของประเทศไทยจะสามารถปรับบทเพื่อลงโทษผู้ซื้อบริการทางเพศได้ตามพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 มาตรา 8 ซึ่งกำหนดความผิดต่อบุคคลที่ได้กระทำชำเราต่อผู้เยาว์ที่อายุไม่เกิน 18 ปีเท่านั้น จะเห็นได้ว่ากฎหมายไทยและสวีเดนมีความต่างแตกกันในเรื่องของการเอาผิดต่อผู้ซื้อบริการทางเพศ เนื่องจากประเทศสวีเดนจะมีการกำหนดความผิดทางอาญาต่อผู้ซื้อบริการทางเพศโดยตรงไม่ว่าผู้ซื้อบริการทางเพศจะทำการซื้อกับบุคคลอายุ

เท่าใดก็ตาม ซึ่งบุคคลที่ซื้อบริการทางเพศไม่ว่าจากเพศหญิงหรือชายล้วนแต่มีความผิดฐานซื้อบริการทางเพศ รวมถึงการซื้อบริการทางเพศยังให้รวมถึงการพยายามซื้อบริการทางเพศโดยการเสนอสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเงิน ยาเสพติด สถานที่อยู่อาศัยหรือประโยชน์อื่นใด ให้ถือว่ากรณีดังกล่าวเป็นการจ่ายเพื่อต้องการที่จะซื้อบริการทางเพศทั้งสิ้น

โดยกฎหมายของประเทศสวีเดนไม่มีการกำหนดความผิดทางอาญาต่อผู้ค้าบริการทางเพศเพื่อต้องการให้ผู้ค้าบริการทางเพศซึ่งถือเป็นเหยื่อในสังคมสามารถเข้าขอความช่วยเหลือจากรัฐโดยปราศจากความเกรงกลัวต่อกฎหมาย ซึ่งผลลัพธ์การแก้ไขปัญหาการค้าบริการทางเพศของประเทศไทยและประเทศสวีเดนมีความประสบความสำเร็จแตกต่างกัน จะเห็นได้ว่าประเทศไทยไม่สามารถแก้ไขปัญหาการค้าบริการทางเพศได้และมีแนวโน้มของผู้ค้าบริการทางเพศมากขึ้นในทุกปี ซึ่งการไม่กำหนดความผิดต่อผู้ค้าบริการทางเพศของประเทศสวีเดนส่งผลให้ผู้ค้าบริการทางเพศมีความกล้าที่จะเข้าขอความช่วยเหลือจากรัฐเพิ่มมากขึ้นตามความคาดหมายของรัฐบาลสวีเดนและยังมีรายงานว่าการบังคับใช้กฎหมายเพื่อเอาผิดต่อผู้ซื้อบริการทางเพศในช่วง 5 ปีแรก ส่งผลให้การค้าบริการทางเพศตามท้องถนนลดลงทั่วทุกภาคของประเทศและผู้ซื้อบริการทางเพศส่วนใหญ่ได้หายไป ซึ่งประเทศสวีเดนมีการกำหนดความผิดต่อผู้ซื้อบริการทางเพศโดยมีการกำหนดโทษปรับหรือจำคุกไม่เกิน 1 ปี ซึ่งมีความแตกต่างจากกฎหมายอาญาของประเทศฝรั่งเศส โดยกฎหมายอาญาฝรั่งเศสมีการกำหนดโทษผู้ซื้อบริการทางเพศ โดยกำหนดว่าบุคคลใดก็ตามที่ฝ่าฝืนกฎหมายซึ่งกระทำความผิดในฐานซื้อบริการทางเพศในครั้งแรกอาจถูกลงโทษด้วยค่าปรับถึง 1,500 ยูโร นอกจากค่าปรับดังกล่าวแล้ว อาจมีมาตรการอื่น ๆ ด้วย เช่น การระงับใบขับขี่ของบุคคลซึ่งกระทำผิดหรือการทำงานบริการชุมชนโดยมีระยะเวลาในการทำ คือ 20 ถึง 120 ชั่วโมง นอกจากนี้ ผู้ซื้อบริการทางเพศต้องเข้ารับการอบรมเพื่อสร้างความตระหนักของปัญหาการค้าบริการทางเพศเพื่อต้องการให้ผู้ซื้อบริการทางเพศได้รู้ถึงความอันตรายของการค้าบริการทางเพศเนื่องจากผู้ทำอาชีพดังกล่าวมักตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์และมักถูกบีบบังคับในการทำงานตามท้องถนน และในการกระทำความผิดครั้งที่สอง ผู้กระทำความผิดอาจถูกลงโทษด้วยค่าปรับถึง 3,750 ยูโร และในกรณีที่ผู้ซื้อบริการทางเพศหรือผู้ที่พยายามจะซื้อบริการทางเพศกับผู้ค้าบริการทางเพศซึ่งเป็นผู้เยาว์หรือผู้ที่อ่อนแออันเนื่องมาจากการเจ็บป่วยทุพพลภาพหรือการตั้งครรภ์ อาจต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปีและปรับไม่เกิน 45,000 ยูโร ผู้ศึกษามีความเห็นว่าประเทศไทยควรมีการออกมาตรการทางกฎหมายอาญาเพื่อเอาผิดต่อผู้ซื้อบริการทางเพศตามแบบอย่างของประเทศสวีเดนและเห็นควรดำเนินการตามแบบวิธีการลงโทษผู้ซื้อบริการทางเพศของประเทศฝรั่งเศส ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่าวิธีการลงโทษถือเป็นสิ่งสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาการค้าบริการทางเพศเป็นอย่างมาก ซึ่งการกำหนดความผิดดังกล่าวควรคำนึงถึงประโยชน์ที่สังคมได้รับรวมถึงการทำให้ผู้กระทำความผิดได้เรียนรู้ในการรับผิดชอบต่อสังคมอันเกิดจากผิดพลาดของตนด้วย

2. การบังคับใช้กฎหมาย

นอกจากตัวบทกฎหมายที่เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ไม่สามารถจัดการกับปัญหาการค้าบริการทางเพศของประเทศไทยแล้วยังพบปัญหาในเรื่องการบังคับใช้กฎหมายเช่นเดียวกัน ไม่ว่าจะพบปัญหาในด้านการทุจริตต่อหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ การรับสินบนต่าง ๆ ทั้งจากผู้ค้าบริการทางเพศหรือเจ้าของสถานประกอบการ รวมถึงผู้จัดหา หรือจากการที่มีกลุ่มผู้มีอิทธิพลในแวดวงของการค้าบริการทางเพศที่มีอำนาจในสังคมจนทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเกรงกลัวที่จะเข้าจับกุมในกรณีที่มีการกระทำความผิดดังกล่าว และเจ้าหน้าที่มักไม่ทราบถึงแก่นแท้ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายในการจับกุมผู้กระทำผิด เป็นเหตุให้มีการปล่อยปะละเลยต่อการพบเห็นการกระทำความผิด รวมถึงปัญหาในด้านของงบประมาณในการจับกุมไม่เพียงพอจึงทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ซึ่งเป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานเช่นเดียวกัน จะเห็นได้ว่าการบังคับใช้กฎหมายต่อปัญหาการค้าบริการทางเพศเป็นอุปสรรคต่อการจับกุมและดำเนินคดีกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้าบริการทางเพศเป็นอย่างมาก โดยจากที่ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพของประเทศสวีเดน จะเห็นได้ว่าประเทศสวีเดนให้ความสำคัญในเรื่องของการสร้างจิตสำนึกเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ตระหนักถึงปัญหาของการค้าบริการทางเพศ โดยมีการจัดทำโครงการเพื่ออบรมให้เจ้าหน้าที่ได้รับรู้ถึงสภาพปัญหาของการค้าบริการทางเพศที่มีอยู่ในสังคม สภาพความเป็นอยู่และความจำเป็นที่ผู้ค้าบริการทางเพศต้องเข้ามาทำอาชีพดังกล่าวรวมถึงมีการจัดสรรงบประมาณโดยตรงแก่เจ้าหน้าที่เพื่อสร้างความสะดวกในการดำเนินการจับกุมผู้กระทำความผิดดังกล่าว ดังนั้นผู้ศึกษาเห็นว่าประเทศไทยควรมีการจัดตั้งโครงการเพื่ออบรมเจ้าหน้าที่รวมถึงมีการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาการค้าบริการทางเพศตามแนวทางของประเทศสวีเดน

3. การปลูกฝังหรือสร้างจิตสำนึกในสังคม

นอกจากตัวบทกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายที่ประเทศไทยใช้อยู่ในปัจจุบันไม่สามารถแก้ไขปัญหาการค้าบริการทางเพศให้ลุล่วงได้แล้ว สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือการปลูกฝังหรือการสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนในสังคม จะเห็นได้ว่าประชาชนในสังคมไทยมักไม่มีผู้ใดให้ความสนใจถึงปัญหาของการค้าบริการทางเพศที่อาจส่งผลให้เกิดปัญหาที่ตามมาหลายประการในสังคมได้ โดยประเทศสวีเดนมีการให้ความสำคัญในด้านของการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นอย่างมาก โดยมีการจัดการรณรงค์เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและทำให้ประชาชนในสังคมเกิดความตระหนักของปัญหาการค้าบริการทางเพศซึ่งในประเทศสวีเดนได้มีการจัดทำการรณรงค์โดยมีการติดป้ายโปสเตอร์ทั่วประเทศเพื่อดึงดูดความสนใจจากสาธารณชนโดยมุ่งให้ประชาชนได้รู้ถึงภาวะความเป็นอยู่ของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของการค้าบริการทางเพศ โดยมีเป้าหมายไปยังผู้ที่ต้องการซื้อบริการทางเพศ โปสเตอร์ดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงประเด็นสำคัญหลากหลาย

รูปแบบและได้รับการออกแบบด้วยข้อความและกราฟิกที่สื่อให้เห็นถึงปัญหาการค้าบริการทางเพศซึ่งการรณรงค์ทางโปสเตอร์นี้ทำให้ประชาชนชาวสวีเดนต่างพากันให้ความสนใจอย่างมาก เนื่องจากโปสเตอร์ดังกล่าวมีการติดตั้งไว้ทุกที่ที่สามารถทำให้ผู้คนพบเห็นได้โดยง่าย จึงเป็นการปลูกฝังค่านิยมและการสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนไปในตัว ดังนั้นผู้ศึกษาเห็นว่าประเทศไทยควรมีการจัดตั้งการรณรงค์เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมกับการแก้ไขปัญหาการค้าบริการทางเพศเช่นเดียวกับวิธีการของประเทศสวีเดน จะเห็นได้ว่าหากประชาชนให้ความสำคัญต่อปัญหาการค้าบริการทางเพศจะสามารถช่วยลดอัตราผู้กระทำผิดรวมถึงประชาชนจะช่วยกันสอดส่องดูแลปัญหาดังกล่าวมากขึ้นด้วย

4. ปัญหาการค้าบริการทางเพศทางอินเทอร์เน็ต

การค้าบริการทางเพศในปัจจุบันมีด้วยกันหลากหลายรูปแบบ ซึ่งช่องทางหนึ่งที่สามารถสร้างความสะดวกให้แก่ผู้ค้าบริการทางเพศและผู้ซื้อบริการทางเพศได้โดยตรง คือการซื้อขายผ่านเว็บไซต์หรือช่องทางส่วนตัวไม่ว่าจะผ่านทาง Facebook หรือ Line เป็นต้น ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีกลับยิ่งส่งผลให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาการค้าบริการทางเพศให้ลุล่วงตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย แม้จะมีการกำหนดกฎหมายออกมาเพื่อเอาผิดผู้ค้าบริการทางเพศตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 แล้วก็ตาม จะเห็นได้ว่ากฎหมายดังกล่าวไม่สามารถจัดการกับปัญหาการค้าบริการทางเพศได้เนื่องจากรัฐไม่สามารถทำการสอดส่องได้อย่างทั่วถึง และปัญหาที่พบในปัจจุบันคือการล่อซื้อผู้ค้าบริการทางเพศ ซึ่งรัฐได้ให้ความเห็นว่าการกระทำดังกล่าวถือเป็นการช่วยเหลือผู้ค้าบริการทางเพศ แต่ผลของการกระทำที่รัฐได้ปฏิบัติกลับเป็นการซ้ำเติมผู้ค้าบริการทางเพศเสมือนเป็นอาชญากรประเภทหนึ่ง ซึ่งประเทศสหรัฐอเมริกามีการใช้วิธีการล่อขายผู้ซื้อบริการทางเพศทางอินเทอร์เน็ต โดยรัฐเข้าแทรกแซงเว็บไซต์ที่เป็นจุดศูนย์รวมของการค้าบริการทางเพศและให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทำการสวมรอยเป็นผู้ค้าบริการทางเพศ โดยมีการนัดพบกับผู้ซื้อบริการทางเพศในโรงแรมและได้มีการแอบบันทึกภาพและเสียงเพื่อเป็นหลักฐานในการมัดตัวผู้กระทำความผิดดังกล่าว โดยผู้ซื้อบริการทางเพศจะกระทำความผิดสำเร็จต่อเมื่อมีการเสนอเงินให้แก่ผู้ค้าบริการทางเพศ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าประเทศไทยควรใช้วิธีการล่อขายผู้ซื้อบริการทางเพศทางอินเทอร์เน็ตตามแบบอย่างของประเทศสหรัฐอเมริกาเนื่องจากผู้ค้าบริการทางเพศในสังคมไทยมักตกเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับความเสียหายจากการถูกตรวจสอบโดยรัฐฝ่ายเดียวซึ่งขัดกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ที่กำหนดให้ผู้ค้าบริการทางเพศอยู่ในฐานะของเหยื่อที่ควรได้รับความช่วยเหลือจากรัฐและยังขัดกับหลักสิทธิมนุษยชนและความเท่าเทียมกันทางเพศ จะเห็นได้ว่าผู้ซื้อบริการทางเพศคือบุคคลประเภทหนึ่งที่แสวงหาผลประโยชน์จากการค้าบริการทางเพศโดยถือเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้ปัญหาการค้าบริการทางเพศมีความเติบโตอย่าง

ต่อเนื่องในสังคมไทย จึงควรเป็นบุคคลที่ควรได้รับโทษทางกฎหมายอาญา

ข้อเสนอแนะ

1. ไม่เห็นควรลงโทษผู้ค้าบริการทางเพศซึ่งจะเห็นได้ว่าหากมีการกำหนดความผิดต่อผู้ซื้อบริการทางเพศเพิ่มเข้าไปจะส่งผลให้ประเทศไทยอาจตกอยู่ในระบบห้ามค้าบริการทางเพศ เนื่องด้วยมีการกำหนดความผิดต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้าบริการทางเพศทุกฝ่าย จึงควรมีการยกเลิกการเอาผิดผู้ค้าบริการทางเพศตามพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 มาตรา 5 มาตรา 6 และมาตรา 7 เพื่อทำให้ผู้ค้าบริการทางเพศอยู่ในฐานะเหยื่อที่แท้จริง เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญมาตรา 77 โดยประเทศไทยควรใช้ระบบยกเลิกการค้าบริการทางเพศโดยนำแนวคิดนอร์ดิกมาปรับใช้ต่อไป

2. ควรมีการสร้างมาตรการทางกฎหมายอาญาเพื่อเอาผิดผู้ซื้อบริการทางเพศโดยตรงตามแนวทางของประเทศสวีเดน

3. ควรมีการกำหนดโทษผู้ซื้อบริการทางเพศตามแนวทางการลงโทษของประเทศฝรั่งเศส โดยมีองค์ประกอบความผิดฐานซื้อบริการทางเพศ[12] ดังนี้

3.1 กรณีผู้ซื้อบริการทางเพศกระทำความผิดครั้งแรกมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

"ผู้ใดซื้อหรือพยายามซื้อบริการทางเพศโดยมีการให้ค่าตอบแทน ผู้นั้นกระทำผิดฐานซื้อบริการทางเพศ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 8,000 บาท

บทบัญญัติของวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับเช่นเดียวกับในกรณีที่บุคคลอื่นได้รับคำสัญญาหรือให้ประโยชน์แก่บุคคลอื่น"

บุคคลที่ซื้อบริการทางเพศตามมาตราดังกล่าว สามารถอธิบายองค์ประกอบภายนอกดังนี้

1) ผู้ใด โดยให้หมายถึงผู้กระทำความผิดอันอาจเป็นเพศใดก็ได้ว่าไม่ชายหรือหญิง

2) ซื้อบริการทางเพศ โดยให้หมายความรวมถึงการใช้บริการทางเพศโดยไม่เสียค่าตอบแทนจากบุคคลอื่นซึ่งเป็นผู้จัดหาให้โดยมีผลประโยชน์ร่วมกัน เช่น การจัดซื้อผู้ค้าบริการทางเพศจากผู้ใต้บังคับบัญชา (ลูกน้อง) ให้แก่ผู้บังคับบัญชา (เจ้านาย) เป็นต้น การซื้อบริการทางเพศให้หมายรวมถึงการซื้อบริการทางเพศบนถนน, สถานการค้าบริการทางเพศ, อาบ อบ นวด, บริการเพื่อนเที่ยว หรือในสถานการณ์อื่นๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน

3) การให้ค่าตอบแทน โดยให้หมายความรวมถึงการเสนอสิ่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเงิน ยาเสพติด สถานที่อยู่อาศัยหรือประโยชน์อื่นใดแก่ผู้ค้าบริการทางเพศ

---

[12] องค์ประกอบความผิดดังกล่าวนำมาจากประมวลกฎหมายอาญา ประเทศสวีเดนและได้มีการกำหนดอัตราโทษ(ค่าปรับ) โดยมีการอิงมาจากอัตราโทษของฐานความผิดการซื้อบริการทางเพศจากผู้เยาว์ของกฎหมายประเทศฝรั่งเศสเปรียบเทียบกับกฎหมายกระทำชำเราแก่ผู้เยาว์ มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ซึ่งประเทศไทยนำมาตราดังกล่าวมาปรับใช้ในกรณีที่มีการเอาผิดกับผู้ซื้อบริการทางเพศจากผู้เยาว์.

3.2 กรณีผู้ซื้อบริการทางเพศได้กระทำความผิดซ้ำมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

"ผู้ใดซื้อหรือพยายามซื้อบริการทางเพศโดยมีการให้ค่าตอบแทนซึ่งเป็นการกระทำความผิดซ้ำ ผู้นั้นกระทำผิดฐานซื้อบริการทางเพศต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 20,000 บาท

บทบัญญัติของวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับเช่นเดียวกับในกรณีที่บุคคลอื่นได้รับคำสัญญาหรือให้ประโยชน์แก่บุคคลอื่น"

3.3 กรณีผู้ซื้อบริการทางเพศได้กระทำความผิดต่อผู้เยาว์ซึ่งมีอายุกว่าสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีหรือผู้ที่อ่อนแอทางกายและจิตใจ มีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

"ผู้ใดซื้อหรือพยายามซื้อบริการทางเพศโดยมีการให้ค่าตอบแทนซึ่งเป็นการกระทำความผิดแก่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีหรือบุคคลที่อ่อนแอทางกายหรือจิตใจเนื่องจากการเจ็บป่วย ทุพพลภาพ ความพิการทางกายและจิตใจหรือการตั้งครรภ์ ผู้นั้นกระทำผิดฐานซื้อบริการทางเพศ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปีถึง 3 ปีและปรับตั้งแต่ 80,000 ถึง 240,000 บาท

บทบัญญัติของวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับเช่นเดียวกับในกรณีที่บุคคลอื่นได้รับคำสัญญาหรือให้ประโยชน์แก่บุคคลอื่น"

3.4 กรณีเหตุฉกรรจ์สำหรับการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากผู้อื่น

"หากเข้ากรณีใดดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 3 ปีถึง 7 ปีและปรับตั้งแต่ 160,000 บาท ถึง 480,000 บาท

1) หากมีการกระทำความผิดเป็นประจำ

2) การกระทำในลักษณะเป็นองค์กรเครือข่ายโดยการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์

3) ผู้กระทำความผิดได้กระทำความรุนแรงต่อชีวิตผู้ค้าบริการทางเพศ

4) ผู้กระทำความผิดได้กระทำความผิดต่อผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้เยาว์ที่มีอายุต่ำกว่าสิบห้าปี"

และควรมีมาตรการการลงโทษเพิ่มเติมสำหรับผู้ซื้อบริการทางเพศโดยอาจมีการพิจารณาให้ผู้มีความผิดฐานซื้อบริการทางเพศเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการสร้างความตระหนักถึงสภาพปัญหาการค้าบริการทางเพศในปัจจุบันโดยผู้ใช้บริการทางเพศต้องเป็นผู้รับผิดชอบในค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรของการฝึกอบรม

4. ควรมีการจัดตั้งโครงการอบรมให้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้เข้าใจถึงสภาพปัญหาการค้าบริการทางเพศ และการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ อันเป็นการส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายให้เกิดประสิทธิภาพ

5. ควรมีมาตรการในการเอาผิดผู้ซื้อบริการทางเพศที่ทำการซื้อบริการทางเพศผ่านอินเทอร์เน็ตโดยอาจใช้วิธีการล่อขายตามแบบอย่างของประเทศสหรัฐอเมริกา

